

อัตราการเกิดภาวะเลือดออกในทางเดินอาหารและภาวะการย่อยอาหารผิดปกติระหว่างการใช้ อาหารทางสายยางภายใน 24 ชั่วโมงและหลัง 24 ชั่วโมง ในผู้ป่วยที่ใส่ท่อช่วยหายใจ ในโรงพยาบาลท่าสองยาง จังหวัดตาก

ณัฐสุชา คำคุณากร, พ.บ.¹

บทคัดย่อ

การวิจัยแบบกลุ่มย้อนหลัง (Retrospective Cohort Study) มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบการเกิดภาวะเลือดออกในทางเดินอาหารและภาวะการย่อยอาหารผิดปกติ ระหว่างผู้ป่วยที่ได้รับอาหารทางสายยางภายในและภายหลัง 24 ชั่วโมง หลังใส่ท่อช่วยหายใจ และศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ทำการศึกษาข้อมูลผู้ป่วยวิกฤตของโรงพยาบาลท่าสองยาง จังหวัดตาก ระหว่างวันที่ 1 มกราคม – 31 ธันวาคม 2568 จำนวน 112 ราย แบ่งเป็นกลุ่มภายใน 24 ชั่วโมง จำนวน 77 ราย และภายหลัง 24 ชั่วโมง จำนวน 35 ราย มีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ Logistic regression, Independent t-test, Chi-square test และ Fisher's exact test รวมทั้งรายงาน Odds Ratio (OR) มีระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่เดือนเมษายน - มิถุนายน 2569

ผลการศึกษาพบภาวะเลือดออกในทางเดินอาหารของผู้ป่วยที่ได้รับอาหารทางสายยางภายใน 24 ชั่วโมง และภายหลัง 24 ชั่วโมง ที่ร้อยละ 3.90 และ 8.57 ตามลำดับ โดยไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($RR=0.45$, 95% $CI=0.10-2.14$, $p=0.37$) ส่วนภาวะการย่อยอาหารผิดปกติพบร้อยละ 16.88 และ 34.29 ตามลำดับ ($RR=0.49$, 95% $CI=0.25-0.97$, $p=0.04$) และหลังควบคุมปัจจัยร่วม การได้รับอาหารภายใน 24 ชั่วโมง สัมพันธ์กับโอกาสเกิดภาวะการย่อยอาหารผิดปกติที่ลดลง (Adjusted $OR=0.36$, 95% $CI=0.13-0.97$, $p=0.04$) สรุปได้ว่า การให้อาหารภายใน 24 ชั่วโมงมีความสัมพันธ์กับภาวะการย่อยอาหารผิดปกติที่ลดลง ในขณะที่ไม่พบหลักฐานว่าอัตราการเกิดภาวะเลือดออกในทางเดินอาหารสูงขึ้นในกลุ่มที่ได้รับอาหารภายใน 24 ชั่วโมง อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษานี้สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการประกอบการพิจารณาเริ่มให้อาหารทางสายยางระยะแรกในผู้ป่วยที่ไม่มีข้อห้ามทางคลินิกได้

คำสำคัญ : การให้อาหารทางสายยาง, ภาวะเลือดออกในทางเดินอาหาร, ภาวะการย่อยอาหารผิดปกติ, ผู้ป่วยใส่ท่อช่วยหายใจ, ผู้ป่วยวิกฤต

¹ นายแพทย์ชำนาญการ, โรงพยาบาลท่าสองยาง จังหวัดตาก ; E-mail: pokopun@gmail.com

Gastrointestinal Bleeding and Feeding Intolerance among Intubated Patients Receiving Enteral Nutrition Within versus After 24 Hours at Thasongyang Hospital, Tak Province

Nattasucha Khaokhunakorn, M.D.¹

Abstract

This retrospective cohort study aimed to compare the incidence of gastrointestinal bleeding and feeding intolerance between critically ill patients who received enteral feeding within 24 hours and those who received enteral feeding after 24 hours following endotracheal intubation and to investigate associated factors. Data were collected from critically ill patients at Tha Song Yang Hospital, Tak Province, from January 1 to December 31, 2025. A total of 112 patients were included: 77 received enteral feeding within 24 hours and 35 received enteral feeding after 24 hours. Participants were selected using purposive sampling. Data were analyzed using descriptive and inferential statistics, including logistic regression, an independent t-test, a chi-square test, and Fisher's exact test. Odds ratios (ORs) were also reported. The study was conducted from April to June 2026.

The incidence of gastrointestinal bleeding was 3.90% in patients who received enteral feeding within 24 hours and 8.57% in those who received feeding after 24 hours, with no statistically significant difference (RR=0.45, 95% CI=0.10–2.14, p=0.37). Feeding intolerance occurred in 16.88% and 34.29% of patients, respectively (RR=0.49, 95% CI=0.25–0.97, p=0.04). After adjustment for covariates, enteral feeding within 24 hours was associated with lower odds of feeding intolerance (adjusted OR=0.36, 95% CI=0.13–0.97, p=0.04). In conclusion, enteral feeding within 24 hours was associated with a lower occurrence of feeding intolerance, while there was no evidence of an increased incidence of gastrointestinal bleeding among patients receiving enteral feeding within 24 hours. These findings may provide preliminary evidence to support consideration of early enteral feeding in patients without clinical contraindications.

Keywords : Enteral nutrition, Gastrointestinal bleeding, Feeding intolerance, Intubated patients, Critically ill patients

¹ Medical Doctor, Professional Level, Thasongyang Hospital, Tak Province ; E-mail: pokopun@gmail.com